

ELS DOS GERMANS

Estem als afores d'un poble de l'Alt Urgell. Dos germans, casats i amb un fill i una filla, cadascú. Cada un d'ells, fa tres o quatre anys, s'hi va construir una casa amb una gran extensió d'horta, de la que ells mateixos en tenien cura.

Havien estat pagesos tota la vida. Havien heretat dels pares horta i terreny i havien fet les noves construccions. El germà gran es diu Pau i el petit, Joan.

Els dos germans, les mullers i els fills entre ells s'avenien, tot i ser molt diferents. En Pau era un home molt centrat en ell i la seva família. Poc amic de fer favors i de relacionar-se massa amb la gent del poble.

En canvi en Joan era tot cor, obert, simpàtic i molt rialler.

Els dos, amb llurs mullers, s'ocupaven de vendre al mercat cada dimarts.

Els nois i les noies encara anaven a l'Institut, a la Seu d'Urgell.

En Pau i la seva dona pensaven que una manera de fer feliços als fills era donant-los tots els capricis que demanaven. Cadascú tenia el seu ordinador i tota mena d'aparells per escoltar música. I els dies de festa disposaven de diners per anar a la discoteca de la Seu i recorrien, amb els seus 16 i 17 anys, totes les festes majors dels voltants. Ni de l'hort, ni de les gallines, ni dels conills, no en tenien mai, no tan sols cura, sinó el més mínim contacte.

La noia, amb els seus 16 anys, lluia roba de les millors marques franceses. La proximitat amb Andorra els permetia de comprar a cor que vols.

En Joan i la seva dona tenien una altra manera de pensar. Donarien als fills tot el necessari. També ells volien que fossin feliços, però a la mesura de les seves possibilitats, que tanmateix eren poques. L'estudi era el primer. Els feien col·laborar en les tasques de l'hort i els animals de la granja que tenien, conscients que allò era el mitjà de vida de la família.

També ells podien anar a la Seu, si ho volien, els dies de festa i, per què no?, a les festes majors; però la seva actitud no era prepotent, com la dels cosins, que els agradava figurar de pares rics i de tot el que tenien.

En Pau i la dona venien al mercat tot el que cada setmana portaven, però no tingueu por que fossin capaços de donar ni un enciam a més baix preu o, fins i tot, sense cobrar, a algunes persones que ells sabien molt bé que estaven necessitades.

Els feien falta els diners per guardar-los i anar-se enriquint i per satisfer tots els capricis dels fills.

En Joan i la dona, en canvi, sempre reservaven alguna cosa per donar a les persones, que sabien que ho estaven passant malament. Unes patates, mitja dotzena s d'ous, uns carbassons... anaven cada setmana, sense que ningú se n'assabentés, al cistell d'una àvia que vivia sola i no tenia família.

També cada setmana, mitja dotzena d'ous per a la Maria de Cal Cisco, vídua amb tres fills petits, que amb prou feines podia anar-los alimentant... I així cada setmana. Tothom els estimava, perquè sabien dialogar amb totes les persones i interessar-se pels seus problemes i festejar amb ells, les seves alegries.

En Pau no volia que ningú sabés els diners que tenia, i els amagava en un forat a terra, a la quadra del cavall. Desconfiava dels bancs, perquè deia que ho xerraven tot.

En Joan tenia la seva llibreta d'estalvis en una entitat bancària, a la Seu, i vivia tranquil.

Els fills anaren creixent i les noies van arribar a l'edat en què molts pretendents s'hi acostaven. Eren molt maques totes dues. La Maria, que així es deia la filla d'en Pau, era molt vanitosa i creguda, com ja us he dit, i tot els nois del poble li semblaven poc. Haurien de fer de pagès i ella volia ser una "senyora".

La Montse, la filla d'en Joan, més senzilla, va enamorar-se d'un noi, en Pere, pagès del poble, d'una casa petita, i que eren masovers d'uns senyors de Barcelona. Ella no desmereixia la feina de pagès, era la que havien fet tota la vida i els havia proporcionat els mitjans per viure i estudiar fins acabar el batxillerat.

Així van anar passant uns anys. La Montse es va casar. Va ser una festa grossa. Tot el poble se'n va alegrar molt i van voler acompanyar-la en aquest dia tan assenyalat.

La Maria no trobava ningú a la seva mida i seguia esperant.

Els nois tenien promesa. La d'en Marc, el fill d'en Pau, era una noia de casa rica de la Seu d'Urgell, tal com corresponia al seu nivell. La d'en Daniel, fill d'en Joan, era també de la Seu d'Urgell, una noia molt treballadora, modista amb la seva mare.

En Pau seguia guardant els seus diners sota terra i pagant tots els capricis dels fills, que no treballaven en res.

Tot anava transcorrent així, però un dia hi va haver un ensurt fora del poble. Una tempesta va descarregar tan fort i tanta aigua, tanta pedra va caure, que va malmetre totes les collites; però el pitjor va ser que el riu es va desbordar i va inundar camps i cases del voltant, agafant de ple les d'en Pau i en Joan.

Aquell dia va coincidir que les famílies eren a la Seu d'Urgell. Celebraven l'aniversari d'en Marc, i el seu pare havia convidat la família del seu germà a dinar a un restaurant.

¡Quin ensurt, quan va arribar un bon home al restaurant i va dir que el poble s'havia inundat tot i que al riu es veien taules, cadires i bestiar, que l'aigua havia arrossegat al seu pas!

En Pau va pensar en els seus diners. Tota la fortuna sota terra, i va agafar el cotxe i va córrer com un boig al poble.

Què hi va trobar?... Taules, cadires, mobles ballant dins l'aigua, l'aviram mort, el cavall arrossegat riu avall... I els diners?... Res de res, tot el terra descolgat i ves a saber on havien anat a parar. Va cerca i recercar, i va trobar tan sols algunes monedes enganxades en unes petites mates d'enciam; de la resta de bitllets de papers, ni rastre.

Les dues cases van quedar molt tocades i tota l'horta i animals, perduts. No cal dir que tot el poble es va bolcar per ajudar en Joan a treure aigua.

En Joan va voler que ajudessin també a en Pau, que havia quedat submergit en la desesperació, en saber-se completament arruïnat per culpa del seu mal cap.

Un cop arreglats els desperfectes i les cases, altra vegada en condicions per viure-hi, venia la segona part: posar l'hort en solfa, és a dir, arrencar tot allò malmès i plantar de nou. En Joan podia fer-ho. Tenia mitjans per llogar jornalers, tenia els fills, el gendre i la muller, i van posar-se tots a refer el que havien perdut.

En Pau no tenia res, ni diners ni uns fills aptes per les feines del camp. No sabien embrutar-se ni estar-se sota el sol ajupits, desbrossant i plantant. Tenia una dona desesperada plorant per tot el que havien perdut i que li tirava en cara contínuament el seu mal cap. Però allà estava el germà, el germà que havia rebut per part d'ells més aviat crítiques i menyspreu per la seva manera de ser i comportar-se. El germà va donar-li l'ajut necessari per refer-se i perquè compregués que l'autèntica felicitat no es troba en posseir molt, en tenir moltes coses, en passar-s'ho sempre bé, en desmerèixer i menysprear els altres, sinó que es troba en treballar honradament, en saber estimar i ser bon amic de tothom i no restar tancat egoïstament.

En Pau ho va entendre. Als fills els va costar més, però també van comprendre que havien de refer el camí i ser més humans, més senzills i més oberts.

Al cap d'uns anys vaig saber, per un amic, que les dues famílies es van refer, que en Pau, la dona i els fills havien canviat molt de manera de ser. La lliçó havia estat dura, però l'havien après: ***“No vals pel que tens, sinó per com ets”***.

Montserrat Llopart